

אף על פי פרק המישי כתובות

סא.

עין משפט נר מצוה

א מיי פכ"א מהלכות אבות ה"ג יג קמ"ג
לאון פ"א טו"ע אה"ע
סימן פ"ט כ"ג:
ב מיי שם ה"ג יד
קמ"ג שם טו"ע
אה"ע כ"ג פ סוף א
וספי י:
ג מיי וסמג שם
טו"ע אה"ע כ"ג
פ סוף ג:
ד מיי שם ה"ג ו סמג
שם טו"ע אה"ע כ"ג
פ סוף ח:
ה מיי שם ה"ג ג טור
ש"ע שם פ"ג ד ה:
ו ח מיי פכ"א
מה"ל אבות ה"ג ה
ומיי פ"א מה"ל אסורי
ביאה ה"ג יע סמג לאון
ק"ח טור אה"ע סימן פ
וטו"ע י"ד סימן קל"ה
פ"ג י:
ז כ"ג מיי פ"ז מה"ל
בבב"ש ה"ג ו ומיי
פ"ט מה"ל בבב"ש ה"ג ח
סמג ע"פ כו טו"ע א"ח
סימן קט"ט פ"א וטו"ע
י"ד סימן רס"ו פ"ג י:

הבניסה לו שפחה אחת. קצת תימנה אם הוא זן אותה א"כ מה מרויח הנעל דכלל שפחה היא היתה עושה הכל ולא היה זן אלא אותה לצדה ועמה זן אותה ואת שפחתה: **ואחת שצמצמה** לו משה גרמי. פירוט מלמדה לו ממנה שהיא חייב ליתן לה כמו קופה של בשמים ושאר דברים וזמנמה כל כך שיכול לקנות מזה כמה שפחות רצונו מס ויש גורסין שמלחה לו משלו כלומר שהוא עשיר שיכול לקנות הרבה שפחות כפי צרכה:

אבל מווגת לו את הכוס ומצעת לו המטה. והא דמתן שלט אינה מלמדת כתבתי דברים מכליתין (דף ט:): [ללא הוי כמו הלעט המטה למתני]: **מחלפא** דביתוהו **בידא דשמאלא**. במתווז ויטרי פי' הרב ר' שמעיה שהיה נוהר רש"י אפי' שלא ליתן מפתח מידו לידה ומכאן אין ראייה דשאלני מוגבת כוס שהוא דבר של חיבה ואסורה אפילו להציא דמניו על השולחן אלא למר מנחה ליה אזי שקיל ולמר אפומא דכוכא ומסדר אליהו דקמני גבי ההוא עובדא דמיימי צפ"ק דשבת (דף יג: וס) צלם אחד שקרא הרבה ושנה הרבה כו' ששאל אליהו לאשמו שמה הצלם לו את הפך שמה הצלם לו את השמן ואמרה לו חס ושלוס אפי' צלם קטנה לא נגע בי נמי אין ראייה דמלמדת לפיכך דשאל על הצלם הפך היה מקפיד אלא הכי קאמר שמה צלם צעמא הצלם הפך לא נזרעה ונגע זין וכן משמע שהשיעמו אפילו בצלם קטנה לא נגע בי אלא שלא הביאה לו לא קלמרה ומה שפירש מחלפא ליה צידא דשמאלא צימי לבונה דמשמע שיש להקל צימי לבונה צימי נדוהה וכן מצינו בפרק קמא דשבת (ס) צההוא עובדא שהצלמי לעיל דקאמר צימי נדוהין מהו אלכך צימי רגילין לטבול אחר שצעה לראיה כשפוסקת ללא אסירא להטא אלא מדרבנן אלא צומן הזה שאין רגילות לטבול עד אחר שצעה נקיים אין חילוק צין ימי נדוה לייני לצון כדאמרין צמסמס שצבת (דף סד:): תהיה צנדרה צהוייתה מהא עד שצבא צמיס:

לא

לבעלה חוץ ממוגת הכוס והצעת המטה והרחצת פניו ידיו ורגליו והצעת המטה אמר רבא ילא אמרן אלא בפניו אבל שלא בפניו לית לן בה: ומזיגת הכוס אשורשיפא ליה דביתוהו בידא דשמאלא אביי מנחא ליה אפומא דכוכא רבא אביי סדיא רב פפא אשורשיפא אומר רבי יצחק בר הונא אמר רב הונא הכל משהוין בפני השמש חוץ מבשר ויין אמר רב חסדא בשר שמן ויין ישן אמר רבא בשר שמן כל השנה כולה יין ישן בתקופת תמוז אמר רב ענן בר תחליפא הוה קאימנא קמיה דמר שמואל ואייתו ליה תבשילא דארדי ואי לאו דיהב לי איסתכני אמר רב אשי הוה קאימנא קמיה דרב כהנא ואייתו ליה גרגילי דליפתא בחלא ואי לאו דיהב לי איסתכני רב פפא אמר אפילו תמרתא דהנוניתא כללא דמילתא ככל דאית ליה ריחא ואית ליה קיוהא אבוה בר איהו ומנימין בר איהו חד ספי מכל מינא ומינא אחד ספי מחד מינא מר משתעי אליהו בהדיה ומר לא משתעי אליהו בהדיה הגהו תרתין חסידי ואמרי לה רב מרי ורב פנחס בני רב חסדא ימר קדים ספי ומר מאחר ספי דקדים ספי אליהו משתעי בהדיה דמאחר ספי לא משתעי אליהו בהדיה ומר זוטרא ורב אשי הוה קאימנא דבי אוגור מלכא חליף ואויל אטורנגא דמלכא חזייה רב אשי למר זוטרא דחווור

רב ענן ברית הוה קאימנא קמיה דמיש ואייתו ליה תבשילא דארדי ואי לא דיהבי לי מיני איסתכני ר"פ אמר אפי' חמרי דאונותא כללא דמילתא כל דאית ליה ריחא

ברי. צריאים: עיניו עיניהם גדולות: **חני.** צעלי חן: **כרפסא.** אפי"א: **כוסברתא.** אליינדר"א צלע"ז: **צערא דידה הוא.** החלב רב **צדדיה ומלערה:** דלאו אורחה. אין דרך משפחתה להניק: **צחיקאי.** צמקומי. ולי נראה ל' לשון חזיקי קרן כלומר לשון פקדת מקום צפקד מקומי וכפמני: **אורחי.** אורחים המשמחים שבת או חדש: **פרחי.** עוזרים לרכס. לפי שצמקוס שיש בני צית רבים נוהגים להתארח עוזרי דרך: **הא שארא.** כגון דברים קטנים: **שראוייה להניס.** שהכניסה נדוניה רבה ויש כדאי למצויה נדוניה זו לקנות ממקומה שפחות להניס ולשמטה: **אבל מווגה** לו כוס ומלעט לו מטה. לפרוס מסך ולצדין דבר שאינו טורח ומשקו דמילי דמיצה נינהו כדי שמתחבצ עליו. ולא דמי למלעט דמתני' דהוי דבר של טורח. ובכפיה הני לא כפי לה אלא חכמים השיאוה ענה טובה להסתיג זאת בישראל: **חוץ ממויגט כוס.** כל שהוא צברים של קירוב וחיבה ומציאין לדי דהרגל דבר: **מיחלפא ליה.** צימי ליבונה: **אבי סדיא.** מנחשומי: **אשרשיפא.** ספסל: **הכל משהין לפני שמש.** המשמש צטעודה ואלכין צמינו ושהין מלהאכילו עד שיקומו הקרואים: **חוץ מצשר שמן כו'. שמתאוה** להם ומלעט: **צמקוס סמו.** פירוט חוס ומס היום ממחרת **צו כחסיס:** מפשילא דארדי. מין כמתיין ופטריות: **אספסני.** הייתי מסוכן לחזוני צולמוס מחמת תלות רבנות: **גרגילי.** חמיות דקות ועגולות. **רודיליש צלע"ז:** **ממרסא דהנוניתא.** תמרה שמינה כמו קריב לגבי דינהו וזלדיתן (שבוש"ט דף מו:): **קיוהא.** קיהוין שייס. אצור"א צלע"ז: **כל דאית ליה ריחא או קיוהא.** מניק את מי שאוכלין לפניו ואינו אוכל: **חד ספי.** מלכל את השמש מכל מין ומין: **וחד ספי ליה ממין אחד.** בתחלת צעודה לשובע ומשאר המינין מששהו עד שיגמרו צעודתו: **קדים ספי.** קודם שיתן לפניו: **מאחר ספי.** מכל מין ומין לאחר שנתן לפניו ולפני האורחין: **דקדים ספי משטעי אליהו צהדיה.** לפי ששנותן לפניו והוא רואה ומתאוה ומלעט ופעמים שיש אורחין הרבה: **אוגור.** שם מלך פרס: **אטורנגא דמלכא.** מושצ צמסמס המנות לפני השרים וצלשוני שנישקלאקו"ש:

(א) נפי צעלי זיו והדר ערוך נערך זיו. פי' יסוס ונלס כפירוש ראשית חכמה, (ב) נפי צעלי צטר רח"ל, (ג) נפי הלא"ש רב פפא, (ד) נפיוצין נה. ושי"ג, (ה) נלעל מת. (ו) נגי הערוך נערך הניק צהריקא, (ז) נליל ואמר, (ח) נלעל ד. (ט) נליל ואמר, (י) נפי היטב פשטי לקמן קה. ד"ה צמיקא, (יא) ס"א צהדיס, (יב) מושצ המון לפני השרים כ"ל. ש"ל.

תוספות ר"ד

אמר ר"פ בדיק לן ר"ה ב"ח היא אומרת להניק והוא אומר שלא להניק שומעים לה דעצרא דידה הוא. הוא אומר להניק והיא אומר שלא להניק והיא אומר שלא להניק מהו כל היבא דלא אורחא לה שומעים אורחא ולאו אורחא מאי בתר דידיה אזלין או בתר דידיה אזלין ופשיטנא ל"י עולה עמו ואניה וירדת. אמר ר"ה והיא בעולת בעל בעליתו של בעל ולא בירדתו של בעל הכניסה לו שפחה א"י חגא ואיתימא דרבינו לא שחכריה לו ממש אלא כיון שראויה להכניס פירוט אפי"פ שלא הכניסה פירוט כיון שהכניסה לו כספים לקנותה ממקצת. תניא אחד שהכניסה לו (א) ואי שפצאתה לו בתוך ביתו. ארבע יושבת בקתרא. אר"י ב"ח אמר ר"ה אפי"פ שאמר ד' יושבת בקתרא אבל מווגת לו את הכוס ומצעת לו את המטה ומרחצת פניו ידיו ורגליו (פי' הוה שאינו דומה הצעה זו להצעה דמתני' והצעה דמתני' מתפרש לקמן המטה והכרים והכסות ויש שם טורח יותר אבל הצעה דהכא הוה לפירוט חסידין על המטה שהוא לקרוב וחבה דומיא דמזיגת הכוס) ואר"י ח"א אר"ה כל מלאכות שהאשה עושה לבעלה נדה משהי לבעלה חוץ מווגת והצעת המטה והרחצת פניו ידיו ורגליו: א"ר והצעת המטה ל"א אלא בפניו אבל שלא בפניו מל"ל בה: מוגבת הכוס. דביתו דשמואל מחלפא ליה בידא דשמאלא דאבי מנחא ל"א אפומא דכוכא דרבא אבי סדיא דר"פ אשורשיפא פי' המורה בימי ליבונה וכך פי' ר"ח ז"ל ואינו נ"ל דאטו קילי ימי ליבונה ממי נדהה טרם שלא תטבול בכרת קיימא ואודבה בימי ליבונה ששכר פסקה מראות יש לה להתרחק יותר ויותר ומכאן מוכח שלא היו אוכלין בשבתה חוליות. והדין נותן שמה טהרה יכולין לעשות בח"ל (א) שהוא מטמאה בקברות: ואר"י ב"ח אר"ה. הכל משהוין בפני משש חוץ מכשר ויין ואר"ה בשר שמן ויין ישן אמר רבא בשר שמן כל השנה ויין ישן בתקופת תמוז. אמר

תורה אור השלם

1. וקבא אלהים אל אבימלך בחלום הלילה ויאמר לו הנה מת על ידיה ה' אלהיך ויהי ויבטל עבול:
2. ויקרא האדם שם אשתו ויהי פי הוא היתה אם באשתו:

לעזי רשי

אפי"א. כרפס. אליינדר"א. כוסבר. רודיליש. פרחים צולמוס דקים. איגור"א. חרות. חריפות. שנישקלאקו"ש. שנישקלאקו"ש. ממונה על משק הבית.

מוסף רשי

בדק לן. מנסה אומט (עובדין רב). אם נגע להשיב (חולין ק"ג). חוץ ממוזיגת הכוס. להוסיף לו. והצעת המטה כו'. שערך קירוב ומתנה סן ונלן לדי הרגל דבר (לענין ד).